

19 iulie 2023

08-1/15-1805

Domnului Viorel CERNĂUȚEANU,
Șef al Inspectoratului General al Poliției

Mun. Chișinău, str. Tighina 11/1, MD-2001

E-mail: igp@igp.gov.md

✓ **Domnului Ștefan NUCĂ,**
Șef interimar al Inspectoratului de poliție Cahul

mun. Cahul, str. 31 August 28-30, MD-3900

E-mail: ip.cahul@igp.gov.md

Prin prezenta, Vă remit Raportul elaborat de către membrii Consiliului pentru prevenirea torturii în urma vizitei de monitorizare efectuate la Izolatorul de detenție provizorie al Inspectoratului de poliție Cahul la 12 mai 2023¹.

Vă rugăm să remiteți în adresa Oficiului Avocatului Poporului informații în tabel privind implementarea recomandărilor înaintate, precum și eventualele obiecții, sugestii referitoare la informațiile și concluziile Raportului respectiv la adresa: secretariat@ombudsman.md.

Raportul este disponibil în varianta electronică la adresa: <http://ombudsman.md/consiliul-pentru-prevenirea-torturii/rapoarte/>.

Anexă: Raportul de vizită pe 14 file.

Cu respect,

Ceslav PANICO,
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)
Președinte al Consiliului pentru prevenirea Torturii

Ex: Al. ZUBCO
Șef direcție, Direcția prevenirea torturii OAP
tel. 060002641 Email: alexandru.zubco@ombudsman.md

¹ Raportul de vizită este elaborat în conformitate cu prevederile pct. 19 lit.b) din Protocolul Opțional la Convenția împotriva Torturii și a Pedepselor sau Tratatelor Inumane sau Degradante (OPCAT) adoptat la 18 decembrie 2002 în cadrul celei de-a 57-a Sesiuni a Adunării Generale a ONU prin Rezoluția A/RES/57/199, ratificat prin Legea 66/2006.

Consiliul pentru Prevenirea Torturii

Mecanismul Național de Prevenire a Torturii

RAPORT

**privind vizita preventivă/de monitorizare efectuată la
Izolatorul de Detenție Provizorie din cadrul
Inspectoratului de Poliție Cahul
din data de 12 mai 2023**

Membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii

**Ceslav PANICO, Avocatul Poporului (Ombudsmanul), Președintele Consiliului;
Maia BĂNĂRESCU, Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului, membru al Consiliului;
Olesea DORONCEANU, membru al Consiliului;
Iuliana CUREA, membru al Consiliului;
Gheorghe BOSÎI, membru al Consiliului;
Ludmila MARANDICI, membru al Consiliului;
Arcadie ASTRAHAN, membru al Consiliului.**

I. PRELIMINARII

La data de 12 mai 2023, între orele 13:00–15.30, membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii (în continuare Consiliul), au efectuat o vizită preventivă la Izolatorul de Detenție Provizorie (IDP) din cadrul Inspectoratului de Poliție Cahul (în continuare IP Cahul).

- **Denumirea instituției:** Izolatorul de Detenție Provizorie din cadrul IP Cahul
- **Tipul instituției:** închisă
- **Adresa:** mun. Cahul, str. 31 august 28-30, MD-3900
- **Data:** 12 mai 2023
- **Tipul și/sau obiectivul vizitei:**
  - Monitorizarea situației actuale și implementării recomandărilor CpPT ca urmare a vizitelor desfășurate anterior (13 aprilie 2017).¹
  - Monitorizarea respectării drepturilor persoanelor deținute împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante.
- **Mandatul CPT:**

Consiliul pentru Prevenirea Torturii a fost instituit la data de 24 octombrie 2016 în corespundere cu prevederile Legii nr.52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman).

Scopul Consiliului este de a proteja persoanele împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, în calitate de Mecanism Național de Prevenire a Torturii, în conformitate cu Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante.

În conformitate cu prevederile art. 30 și 32 din *Legea nr.52 din 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman)*, precum și conform punctului 5 din *Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului pentru Prevenirea Torturii*, Consiliul pentru Prevenirea Torturii poate efectua vizite (neanunțate) preventive și de monitorizare în locurile unde se află sau se pot afla persoane private de libertate.

- **Numele membrilor echipei de vizită:**
  - Olesea DORONCEANU
  - Iuliana CUREA

Metodologia aplicată:

Membrii echipei de monitorizare au utilizat mai multe metodologii în scopul colectării și raportării informațiilor necesare: conversații cu personalul din cadrul izolatorului; inspecția tuturor încăperilor/spațiilor/celulelor folosite de persoanele private de libertate și de personalul din cadrul IDP; observația; analiza și verificarea registrelor prezentate; analiza dosarelor personale/medicale ale persoanelor private de libertate; efectuarea fotografiilor; verificarea termenelor de valabilitate a produselor/preparatelor medicale și a funcționalității dispozitivelor.

---

¹ <http://ombudsman.md/vp-content/uploads/2018/10/rapr5.pdf>

II. INFORMAȚII GENERALE DESPRE INSTITUȚIE – IDP IP Cahul

Izolatorul din cadrul IP Cahul, este destinat detenției persoanelor reținute pe un termen de 72 ore, și este amplasat la demisolul edificiului inspectoratului. Izolatorul a fost renovat și modernizat din fondurile Uniunii Europene, în conformitate cu standardele internaționale în materia respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor aflate în detenție provizorie.

IP și IDP deservește raioanele din regiunea Sud a Moldovei - Cahul, Cantemir și Taraclia. Totodată, în IDP se plasează și persoanele reținute de Poliția de Frontieră și Centrul Național Anticorupție.

Izolatorul dispune de 7 celule, **1 celulă este adaptată la necesitățile persoanelor cu dizabilități, iar altele 2 nu au gratii la ușă și sunt destinate plasării minorilor sau femeilor.** În mediu, în izolator se dețin 20 persoane pe lună.

Cooperarea

La începutul vizitei, membrii Consiliului au discutat cu personalul din cadrul Izolatorului, care au manifestat deschidere spre colaborare, comunicare directă și neîngrădită pe perioada vizitei. După finisarea vizitei, a urmat o scurtă discuție cu șeful IP Cahul, în care s-au enumerat succint constatările.

Discuțiile s-au axat pe scopul și obiectivele vizitei, s-au solicitat informații generale despre izolator/instituție și dificultățile de sistem cu care se confruntă izolatorul/instituția în raport cu persoanele deținute. Accesul membrilor CpPT spre izolator a fost asigurat fără anumite impedimente, iar accesul în izolator a fost precedat de sunete telefonice ale personalului cu informarea șefului izolatorului despre prezența membrilor CpPT. Membrii CpPT au informat personalul că accesul urmează a fi asigurat oricând, cu sau fără prezența șefului izolatorului sau a șefului inspectoratului. Imediat după aceasta, accesul a fost asigurat.

Consiliul a constatat și apreciază îmbunătățirea semnificativă a condițiilor materiale de detenție după renovarea izolatorului precum și eforturile depuse de personalul angajat în vederea respectării și implementării recomandărilor CpPT pentru asigurarea respectării drepturilor persoanelor reținute/deținute în izolator.

Informațiile despre instituția Ombudsmanului ca mecanism de prevenire a torturii sunt plasate pe panoul informativ la intrarea în izolator, iar angajații Izolatorului cunosc atribuțiile CpPT. Informațiile despre mandatul, atribuțiile, drepturile și componența Consiliului pentru Prevenirea Torturii urmează a fi actualizate.

Rezumat al informațiilor furnizate de personalul din cadrul Izolatorului

- Personalul izolatorului este format din 23 persoane, dintre ei 4 sunt femei. Trei funcții sunt vacante. IDP întreprinde măsuri pentru a organiza activitatea astfel încât în fiecare tură să fie prezentă o femeie.
- La momentul vizitei, în izolator erau plasate 2 persoane de gen masculin.

- În perioada ianuarie - mai 2023 în izolator au fost plasați 80 de persoane potrivit Registrului din cabinetul medical și 73 de persoane potrivit informațiilor din Registrul completat de personalul din cadrul izolatorului. Diferența numerică se explică prin faptul că nu toate persoanele examinate de medic sunt plasate în izolator, unii (persoanele aflate în căutare, condamnate) sunt examinați medical și escortați la Penitenciarul Cahul.
- Termenul maxim de deținere în izolator este de 72 ore. Consiliul constată, după consultarea registrelor, respectarea acestui termen legal pentru anul 2023.
- Fiecare deținut este supus percheziției corporale la intrarea în izolator, examinat de medic, întocmit dosarul personal, familiarizat cu regimul detenției și plasat în celulă.
- Fiecare deținut este asigurat cu produse de igienă personală (hârtie igienică, săpun, pastă pentru dinți) și lenjerie de pat curată.
- Alimentația deținuților corespunde tuturor normelor sanitar-igienice. Deținuții primesc alimentația în celule, de 3 ori pe zi în vesela pe care singuri o spală în celulă. Produsele alimentare se furnizează în baza unui contract cu un agent economic din Cahul. Coletele cu produse alimentare de la rude sunt interzise, pentru a preveni apariția infecțiilor toxico-alimentare.
- Persoanele private de libertate sunt responsabile de curățenia în celulele unde sunt plasați.
- Nu este îngăduit accesul la plimbări, la medic sau avocat.
- În fiecare celulă este asigurat accesul la radio. Modalitatea de acces la radio este asigurată de colaboratorii izolatorului, prin transmiterea aceluiași post în toate celulele.

Consiliul salută faptul că o parte din problemele/impedimentele cu care se confruntau reprezentanții IP Cahul expuse în vizita precedentă din aprilie 2017 au fost soluționate:

- Toate celulele sunt reparate, curate, aerisite și funcționale.
- Celulele sunt dotate cu minimul necesar și asigurate cu lenjerie de pat și produse de igienă.
- Curtea de plimbare a fost dotată cu acoperiș și scaune.

III. CONSTATĂRILE CpPT

- Nu există un Plan de implementare a recomandărilor CpPT urmare a vizitei din 13 aprilie 2017, deși o parte din recomandări au fost implementate;
- Membrii Consiliului le-a fost asigurat accesul neîngrădit la toate spațiile/celulele și încăperile solicitate a fi verificate, în special:
  - biroul de supraveghere video;
  - 7 celule de detenție provizorie;
  - curtea de plimbare;
  - cabinetul medical;
  - 2 camere de intervievare/audiere și întrevedere cu avocatul/procurorul/ofețerul de urmărire penală;
  - bucătăria izolatorului;
  - spațiul pentru depozitarea diferitor produse;
- Izolatorul se află într-o stare materială foarte bună, inclusiv celulele și alte încăperi. CpPT apreciază faptul că o celulă este adaptată la necesitățile persoanelor cu dizabilități locomotorii iar altele 2 sunt destinate plasării minorilor sau femeilor și nu dispun de gratii la ușă.

Abordarea individualizată a acestor aspecte reprezintă un indicator foarte bun și poate fi preluat și implementat și de către alte IDP-uri din țară.

- Izolatorul dispune de două unități de transport care corespund normelor de transportare în siguranță a deținuților și un mijloc de transport pentru transportarea produselor alimentare;
- Asistența medicală este asigurată de un felcer pe 1 salariu;
- Nu au fost înregistrate cazuri de decese, automutilări, incidente majore între deținuți;
- În cadrul IDP se respectă procedura legală de nimicire a deșeurilor medicale;
- Carențe semnificative la examinarea medicală a persoanelor reținute la ieșirea din izolator.

Consiliul a solicitat pentru consultare prezentarea tuturor registrelor și a avut acces neîngrădit la toate. Registrele prezentate sunt întocmite în conformitate cu un nomenclator elaborat de către Inspectoratul General de Poliție (Ordinului IGP nr.380 din 21.10.2019).

Consiliul a consultat următoarele registre prezentate:

- Registrul de evidență a fișelor medicale, examinării medicale/primul ajutor și a solicitării asistenței medicale (80 examinări, ultima examinare 12.05.2023);
- Registrul examinărilor medicale la intrare și ieșire (75 examinări, ultima pe 30.04.2023);
- Dosar nomenclator a copiilor rapoartelor de tortură, tratament inuman sau degradant;
- Registrul de evidență a leziunilor traumatice (7 înscrisuri pe anul 2023);
- Registrul de evidență a maladiilor infecțioase;
- Registrul de funcționare a lămpilor de cuarț;
- Registrul de evidență a decontării medicamentelor;
- Registrul medicamentelor recepționate de la rude;
- Registrul managementul deșeurilor medicale;
- Registrul examinărilor medicale pe perioada deținerii, inclusiv din cont propriu;
- Registrul de sterilizare/autoclavare;
- Registrul persoanelor internate/consultate în IMSP (gol);
- Registrul de evidență a medicamentelor;
- Registrul fișelor medicale;
- Registrul de evidență a scoaterii din camere și celule și a plimbărilor la aer liber/baie;
- Registrul de evidență a observațiilor și propunerilor în urma controalelor în IDP;
- Registrul de evidență primire-predare a serviciului;
- Registrul de evidență a stării sanitaro-igienice;
- Registrul de evidență a bunurilor de igienă;
- Registrul controlului alimentării;
- Registrul de evidență a solicitărilor 112 (12 cazuri în 2023);
- Registrul de evidență a persoanelor deținute în IDP -76 persoane deținute în 2023;
- Registrul de evidență a persoanelor aflate în greva foamei (gol);
- Registrul de evidență a sancțiunilor și încurajărilor persoanelor reținute (gol);
- Registrul privind apelurile persoanelor aflate în custodia poliției către avocați/rude (gol);
- Registrul pentru înregistrarea și raportarea cazurilor de tortură, tratament inuman sau degradant (înregistrate 4 cazuri de fixare a leziunilor la reținere sau alte circumstanțe);

- Registrul de evidență a cazurilor de aplicare a leziunilor corporale/traumatisme/automutilări/declararea grevei foamei (gol);
- Registrul de evidență a incidentelor violente sau a leziunilor, al aplicării forței fizice sau a mijloacelor speciale. Acest registru este gol și dublat și de registru de evidență a leziunilor traumatice;
- Registrul de evidență a întrevederilor și transmiterii hainelor de sezon în IDP;

Potrivit informațiilor furnizate de IP Cahul, în ultimii ani nu a fost înregistrat nici un caz de aplicare a torturii, tratamentului inuman/degradant din partea personalului izolatorului față de reținuți și nici o plângere nu a fost depusă la Procuratură sau alte organe de drept pe alegerii de tortură sau rele tratamente. Analizând registrele prezentate, aceste afirmații corespund cu informațiile din registru, toate reclamațiile persoanelor vizau aplicarea violenței la reținere sau în alte circumstanțe.

IV. TRATAMENTUL DEȚINUȚILOR

Personalul din cadrul izolatorului a subliniat faptul că toate persoanele anterior plasării în izolator sunt percheziționate; toate leziunile corporale sunt fixate și înregistrate în registre speciale cu întocmirea unui raport și informarea Procuraturii Cahul în maxim 24 ore.

În toate celulele, în spațiile de plimbări, precum și la intrările în sediul izolatorului sunt instalate camere video care constituie o garanție contra relexor tratamentelor. Nu au fost înregistrate careva cazuri de violență între deținuți și nici cazuri de suicid.

Spațiile de deținere au acces la lumină naturală suficientă (ferestrele sunt mari și se poate citi ziua), se respectă spațiul minim de 4 m2 pentru fiecare deținut, temperatura era normală, sistemul de ventilație este funcțional. Fiecare celulă este dotată cu buton de alarmă prin intermediul căruia deținuții pot solicita ajutor de la santinelă. Fiecare celulă dispune de baie cu veceu separat, acces la apă potabilă și apă menajeră caldă. Pe ușa fiecărei celule sunt indicate datele de identitate a persoanei reținute, articolul incriminat, data și ora reținerii și eliberării.

Accesul la plimbări, din spusele angajaților este acordat zilnic, de mai multe ori pe zi, în special persoanelor fumătoare. Toate ieșirile se înregistrează în registrul special.

CpPT a discutat în condiții de confidențialitate cu ambele persoane de gen masculin plasate în IDP. Ambii au confirmat faptul că se dețin în condiții foarte bune, au acces la avocat, asistență medicală, plimbări, 3 mese pe zi, acces nelimitat la baie și veceu. Totodată s-a constatat că ambii au fost supuși examinării medicale înainte de plasarea în izolator, examinarea a avut loc în condiții de confidențialitate. Reținuții nu au semnalat careva abuzuri verbale, psihologice sau orice formă de violență din partea angajaților izolatorului sau escortei, din contra, au subliniat că atitudinea și comportamentul față de ei a fost amabil, respectuos și corect.

Membrii CpPT au constatat prezența multiplelor leziuni corporale la unul dintre reținuți, astfel acesta avea leziuni sub formă de plăgi în regiunea capului, nasului, o mână era bandajată și cu urme de sânge. Persoana reținută a subliniat de multiple ori că nu are nici o pretenție față de angajații

IDP, accentuând că leziunile i-au fost provocate la reținere, însă nu vrea să depună nici o plângere până nu vor fi contactați angajații Ambasadei Federației Ruse (el deținând cetățenia rusă). Limbajul acestuia nu era coerent, relatarea evenimentelor (toate rudele au murit/au fost uciși) prezenta bănuiele că persoana suferă de careva tulburări mintale. Membrii CpPT au concretizat de la reținut dacă a avut acces la avocat și la medic, el a confirmat că poate contacta avocatul și permanent i-a fost acordată asistența medicală și de către felcerul izolatorului și de către serviciului asistenței medicale de urgență.

CpPT a verificat registrele medicale și a stabilit că felcerul, la examinarea medicală la intrarea în izolator a fixat toate leziunile corporale și i-a acordat ajutorul medical necesar (date din fișele medicale). Despre prezența leziunilor corporale a fost informată Procuratura Cahul potrivit Ordinului comun nr.77. Totodată din registre s-a stabilit că reținutul singur scoate bandajul de la mână și încearcă să scotă ațele plăgii, ulterior solicită să fie chemată ambulanța. În ultimele 24 ore medicii de la ambulanță l-au vizitat de vreo 4-5 ori, doar prelucrau și bandajau rana și plecau.

CpPT susține că este salutar faptul că se solicită serviciul de ambulanță la fiecare apel al reținutului, însă consideră că comportamentul acestuia necesită implicarea unui psiholog pentru a determina cauzele provocării durerii precum și consultația unui medic psihiatru.

Infrastructura intrării în izolator și ieșirii către curtea de plimbare nu este adaptată la necesitățile persoanelor cu dizabilități locomotorii. Deși la intrarea în izolator este o rampă, totuși ea nu asigură accesibilitatea de la intrarea în IP Cahul.

GARANȚII ÎMPOTRIVA TORTURII ȘI A RELELOR TRATAMENTE

a) Accesul la un avocat.

Izolatorul dispune de spații special amenajate pentru discuții confidențiale cu avocatul/procurorul/ofițerul de urmărire penală. Din analiza informațiilor din registre se constată vizitarea deținuților de către avocați, prin urmare considerăm că accesul este asigurat.

Totodată, analizând vizitele procurorilor și ofițerilor de urmărire penală din registre, se constată că în același timp este prezent și avocatul. Cazurile când reținutul este vizitat în lipsa avocatului se rezumă la situațiile când personalul izolatorului îi escortează din izolator. Completarea acestor registre necesită mai multă acuratețe, deoarece uneori se indică numele și prenumele persoanei care vizitează fără a indica calitatea sa (ofițer de urmărire penală sau angajat al izolatorului).

Camerele pentru întrevederi **sunt supravegheate video și audio (accesul la înregistrările audio le au numai IGP)**, dispun de masă, scaune, încăperile sunt curate, fiind reparate concomitent cu celelalte spații ale izolatorului. Pe panoul informativ în camera de percheziții este plasată lista avocaților de serviciu care acordă asistență juridică garantată de stat.

b) Examenul medical

Cabinetul medical, format din 2 odăi, per general corespunde cerințelor de funcționare.

Izolatorul dispune de serviciu medical amenajat pentru acordarea asistenței medicale unde activează un felcer pe o normă.

În cadrul discuțiilor cu felcerul, ultimul a relatat următoarele:

- Activează din luna aprilie 2023, nu este permanent pe loc în izolator dar vine în decurs de maxim 15 minute la orice solicitare pentru a examina persoanele reținute.
- În timpul nopții sau în zilele libere se prezintă pentru examinarea medicală a persoanei reținute.
- Felcerul examinează persoanele la prima intrare și la ieșirea definitivă din izolator, **deci de 2 ori (nu cunoaște despre alte ieșiri pentru acțiuni procesuale, ședințe etc);**
- În lipsa felcerului (concediu, plecat temporar) asistența medicală și examinarea medicală se efectuează de altcineva (tot felcer dar neangajat al izolatorului);
- Dacă în cadrul examinării medicale se constată leziuni corporale, ele se documentează, se fixează și descriu în fișa medicală cu completarea obligatorie a unui Raport de informare către Procuratura Cahul (imediat sau în 24 ore);
- Dacă cauzele sau circumstanțele producerii traumelor/leziunilor expuse de reținut nu corespund realității, **felcerul indică neapărat în fișa medicală opinia sa despre originea producerii leziunilor și despre faptul că cele expuse de pacient nu este susținut de felcer.**
- Dacă pacientul suferă de maladii infecțioase sau se află în tratament specific, după confirmarea documentală a acestui fapt, **felcerul asigură continuitatea administrării** în continuare a tratamentului (inclusiv tratament farmacoterapeutic pentru consumatorii de droguri, ARV și antituberculos).
- La necesitate, în cazuri de urgențe medicale este solicitat serviciul 112, fapt înregistrat în registru separat.
- Dacă pacientul are nevoie de consultația unui medic sau prescrierea unui tratament, acest fapt se indică în fișa medicală cu asigurarea escortării către IMSP Spitalul Raional Cahul.
- Dacă în timpul nopții cineva din pacienți solicită ajutor medical prin administrarea cărorva pastile (dureri simple de cap, dinți, indigestii), felcerul lasă la santinelă unele pastile pentru a fi repartizate persoanelor la solicitare.

Constatări CpPT după verificarea spațiilor și analiza registrelor

Aspecte pozitive

- Consiliul constată și salută respectarea parțială a confidențialității datelor cu caracter medical, accesul în cabinetul medical și la documentația medicală o are doar felcerul. Totuși, în cabinetul medical nu este un dulap unde ar putea fi păstrate fișele medicale în condiții de confidențialitate.
- Analiza registrelor din sectorul medical confirmă examinarea medicală a persoanelor plasate nu doar în timpul zilei dar uneori și noaptea sau în zilele de odihnă.
- Este salutar prezența semnăturii pacientului pe fișe medicală de examinare.
- Afirmațiile felcerului care susține că își expune în fișa medicală opinia proprie versus originea/timpul/cauzele producerii leziunilor/traumelor corespunde adevărului.
- Felcerul informează Procuratura Cahul prin Rapoarte despre cazurile depistării leziunilor corporale la persoanele plasate în izolator.
- Fișele de examinare medicală (modele tipizate) la intrarea în izolator sunt completate cu acuratețe, cu indicarea tuturor acuzelor, cu fixarea și descrierea leziunilor/traumelor etc.

- Este asigurat managementul deșeurilor rezultate din activitatea medicală în corespundere cu legislația în vigoare, există proceduri de colectare, nimicire a deșeurilor medicale/periculoase (urna pentru deșeuri medicale este preluată în baza unui contract cu un agent economic).
- Cabinetul medical dispune de dulap pentru păstrarea preparatelor medicale, stocuri de medicamente de primă necesitate erau disponibile, preparate cu termenul expirat nu au fost depitate.
- CpPT a constatat și unele aspecte care prezintă îngrijorări și care urmează a fi soluționate sau remediate în cel mai scurt timp, și anume:
- Personalul medical nu este familiarizat cu conținutul prevederilor Ordinului (comun) nr.77 din 31.12.2013 a Procuraturii Generale privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant și ale Protocolului de la Istanbul.
- Personalul medical nu cunoaște despre faptul că examinarea medicală ca garanție contra reținerii la izolare, urmează să fie efectuată la fiecare intrare și ieșire a persoanei din izolator (inclusiv la ieșirea pentru a participa la acțiuni procesuale sau la ședințele de judecată).
- **Serviciul medical nu asigură examinarea medicală a tuturor persoanelor la ieșirea (expirarea termenului reținerii) din izolator.**
- Analizând conținutul Registrului ieșirilor din izolator, s-a stabilit că ultima înregistrare completată este din data de 30 aprilie 2023, deci pentru luna mai registrul nu era completat. Totodată, analizând fișele de examinare medicală a persoanei reținute la ieșirea din izolator, s-a constatat că pentru luna mai nu sunt completate fișele, deși pe ele figurează semnătura persoanei reținute.
- La întrebarea CpPT cum va fi completată fișa medicală dacă persoana a fost eliberată și prin ce se explică prezența semnăturii reținutului pe fișă, s-a explicat că nu toate persoanele se examinează de către medic la ieșire (doar cei care aveau leziuni) iar prezența semnăturii se explică prin faptul că la prima examinare medicală reținutul semnează pe 2 fișe, cea de examinare medicală la intrare și cea de la ieșire. CpPT consideră că această practică defectuoasă de „eludare” a controlului medical, de completare a fișelor medicale în lipsa persoanelor urmează a fi încetată cu asigurarea examinării medicale a persoanelor la fiecare intrare și ieșire din izolator. Omisiunea de a examina toate persoanele la ieșirea din izolator reprezintă o carență care nu poate fi imputată exclusiv felcerului, or acesta nu se afla 24/24 în izolator dar se prezintă doar la solicitarea personalului din cadrul izolatorului. Astfel, dacă felcerul nu este informat despre eliberarea persoanei, el nu se prezintă pentru a asigura examinarea medicală.
- Serviciul medical nu dispune de frigider pentru păstrarea medicamentelor.

c) Informațiile privind drepturile deținuților

Administrația izolatorului susține că tuturor persoanelor reținute le sunt aduse la cunoștință drepturile/obligățiile de care beneficiază în momentul reținerii.

În spațiul unde se efectuează perchezițiile corporale, sunt afișate informații privind componența membrilor CpPT și adresa Oficiului Avocatului Poporului (informații care necesită a fi actualizate).

Pe holul izolatorului sunt panouri informative cu informații în 4 limbi despre drepturile persoanei reținute, componența CpPT și adresa Oficiului Avocatului Poporului.

Consiliul constată că accesibilitatea persoanelor deținute la informațiile cu privire la mecanismele de apărare a drepturilor lor sunt limitate și se recomandă actualizarea și plasarea informațiilor și în celule/sau curtea de plimbare cu includerea informațiilor despre mandatului CpPT și/sau a altor instituții responsabile de protecția drepturilor lor.

CONDIȚIILE DE DETENȚIE

a) Condițiile de trai/igiena

Condițiile materiale de detenție din celule sunt foarte bune și corespund standardelor naționale și internaționale. Izolatorul este dotat cu paturi, saltele, păaturi, perne și lenjerie (unele noi). După eliberarea deținutului, setul de lenjerie utilizată se spală de angajați (pentru spălarea este detergent și mașină de spălat). Pe viitor se intenționează să fie contractat un agent economic pentru spălarea lenjeriei de pat. În depozitele izolatorului sunt păstrate suficiente stocuri/articole sanitare necesare respectării igienei deținuților (săpun, prosoape, pastă dinți, hârtie igienică etc).

Celulele sunt pentru detenția a 1-2 persoane, dispun de paturi, masă, scaun și corespund normelor spațiului minim de detenție. Celulele sunt curate (podurile, pereții, podeaua), fără urme de mușcături, aerisite (sistemul de ventilație este funcțional), încălzite, luminoase (lumina de zi pătrunde ușor prin ferestre iar noaptea becurile electrice asigură iluminarea suficientă).

În celule (separate prin uși până în tavan) sunt amplasate obiecte/instalații sanitare pentru respectarea igienei (veceu, lavuar, oglindă, duș) funcționale și curate. Apa caldă este mereu și nu este limitată durata sau frecvența îmbăierii.

Fiecare celulă are acces la radio, care este pornit de către gardieni, sunetul fiind reglat tot de către aceștia. În celule sunt instalate sisteme funcționale de comunicare a gardienilor cu deținuții.

Consiliul salută adaptarea unei celule la necesitățile persoanei cu dizabilități locomotorii (patul este cu un singur etaj, baia, veceul sunt adaptate) și a celulelor fără gratii pentru femeii/minori.

Izolatorul dispune de dulapuri cu lacăte unde se pot păstra lucrurile/hainele reținuților/arestaților și a persoanelor care vizitează izolatorul.

Celulele sunt dotate cu sistem video.

b) Aprovizionarea cu apă și alimente

Toate persoanele au acces nelimitat la apă potabilă.

Din afirmațiile administrației izolatorului, alimentația deținuților este bună, de 3 ori pe zi, se aduce în boluri alimentare speciale de la un restaurant contractat de IP. Persoanele plasate în izolator cu care au discutat membrii CpPT au confirmat că mâncarea este suficientă și gustoasă.

În izolator este bucătărie dotată cu frigider, aragaz, lavuar, tacâmuri etc.

Coletele cu produse alimentare de la rude sunt interzise.

Provocări:

- Produsele alimentare se aduc în boluri și se repartizează deținuților în tacâmuri din plastic (farfurii) și linguri/furculițe din inox pe care deținuții trebuie să le spele în celule. Utilizarea veselei comune nu corespunde standardelor de siguranță alimentară (vesela din plastic se spală la temperaturi înalte cu dezinfectant). CpPT recomandă utilizarea caserolelor de unică folosință pentru alimentare.
- Nu există meniuri cu diete speciale în caz de prezență a unor boli cronice la reținuți/arestați.
- și lipsește meniul zilei. Totuși, administrația izolatorului susține că informează deținuții despre meniul zilei și se ține cont de preferințele alimentare (post, preparate dietetice etc).
- Nu există o procedură de colectare a deșeurilor alimentare.

c) Activități zilnice

Persoanele reținute/arestate au acces neîngrădit la aer liber și plimbări (minim o oră pe zi sau mai mult pentru fumători). Ieșirile la plimbare se înregistrează în registre separate. Curtea pentru plimbări era curată și dispune de un acoperiș în caz de ploaie, ninsoare.

Persoanele reținute/arestate au acces la radio, la cărțile și revistele din biblioteca izolatorului.

Deoarece plasarea persoanelor are loc pe un termen de 72 ore, Consiliul recomandă administrației să identifice activități ocupaționale în vederea menținerii sănătății mintale a deținuților și în caz de necesitate să le ofere servicii de asistență psihologică.

d) Contact cu lumea exterioară

Administrația izolatorului susține că persoanele reținute/arestate pot fi vizitate de avocat și pot transmite corespondența rudelor/instituțiilor publice. În acest sens, la cerere se eliberează rechizite necesare (stilou, timbre, plic). La fel, se susține că toate cererile persoanelor adresate șefului IP Cahul se înregistrează în cancelaria instituției cu indicarea numărului de intrare.

Totuși, CpPT nu a putut identifica o procedură clară simplă și accesibilă pentru reținuți de a depune plângeri către Procuratură, Avocatul Poporului sau alte instituții privind rele tratamente/tortură pretinse a fi suferite în izolator sau la reținere.

În izolator nu există nici un telefon pentru asigurarea informării despre detenție sau discuții cu avocatul. Pentru contactarea avocatului/notificarea custodiei, persoanele plasate solicită personalului să contacteze ruda sau avocatul.

Consiliul constată că contactul deținuților cu lumea exterioară trebuie asigurat și înregistrat în registru.

V. STATUTUL IMPLEMENTĂRII RECOMANDĂRILOR CpPT

Analizând recomandările din Raportul precedent, din 13 aprilie 2017 constatăm că 55% au fost implementate, 18% se mențin și 18% au fost parțial implementate: Astfel,

- ✓ 2 recomandări se mențin;
- ✓ 1 nu a fost verificată;
- ✓ 2 parțial implementate;
- ✓ 6 recomandări au fost implementate.

	Recomandările CpPT 2017	Starea de fapt în 2023
1.	Informarea colaboratorilor despre activitatea și atribuțiile Consiliului pentru Prevenire a Torturii;	Recomandarea parțial implementată.
2.	Respectarea normelor legale/ordinelor MAI/regulamentelor interne privind examinarea medicală completă a persoanelor parvenite în izolator. În special, asigurarea fără întârziere a accesului persoanelor reținute la un doctor/examinarea medicală;	Recomandarea parțial implementată.
3.	Identificarea unor proceduri/mecanisme clare în cadrul izolatorului/Inspectoratului de Poliție Cahul privind plângerile confidențiale adresate de către deținuți procurorilor, Avocatului Poporului, asociațiilor obștești privind rele tratamente/ alegații la tortură pretinse a fi suferite în izolator sau din momentul reținerii a persoanelor;	Recomandarea se menține
4.	Excluderea categorică a pacticilor de audiere a persoanei reținute doar în prezența ofițerului de urmărire penală, fără asistarea avocatului solicitat sau a celui din oficiu;	Recomandare implementată
5.	Asigurarea persoanelor reținute/deținute cu informații despre drepturile de care dispune prin art. 64 din Cod. de proc. Penală, inclusiv dreptul de a tăcea și de a nu mărturisi împotriva sa. precum și explicarea drepturilor și obligațiile acestora, inclusiv pe perioada deținerii în izolator;	Recomandare implementată
6.	Asigurarea securității datelor personale cu caracter medical și a examinării medicale a reținuților/deținuților în condiții confidențiale la intrare și la ieșire din IDP;	Recomandare implementată.
7.	Asigurarea păstrării medicamentelor în condiții adecvate cu excluderea accesului la distribuție a persoanelor neautorizate;	Recomandare se menține.
8.	Asigurarea informării efectivului IDP despre prevederile Instrucțiunii metodice cu privire la intervenția Poliției în prevenirea și controlul infecției HIV în mediul grupurilor cu risc sporit de infectare, aprobată prin Ordinul IGP nr.54 din 27 martie 2015, inclusiv căile de transmitere a maladiilor infecțioase și măsurile universale de precauție;	Nu s-a verificat.

9.	Completarea la timp și cu acuratețe a Registrului de scoatere din celulă a persoanelor deținute în izolator, inclusiv și indicarea la ce oră este scoasă persoana din celulă și datele de reîntoarcere a acesteia după caz în celulă;	Recomandare implementată.
10.	Delimitarea totală, de la podea până la tavan, a toaletelor din celule;	Recomandare implementată.
11.	Identificarea soluțiilor privind posibilitatea amenajării unui acoperiș de protecție și a unor scaune sau bănci pe timp de ploaie/ninsori a persoanelor deținute în izolator;	Recomandare implementată.

VI. RECOMANDĂRI:

INSPECTORATULUI GENERAL AL POLIȚIEI:

INSPECTORATULUI DE POLIȚIE CAHUL:

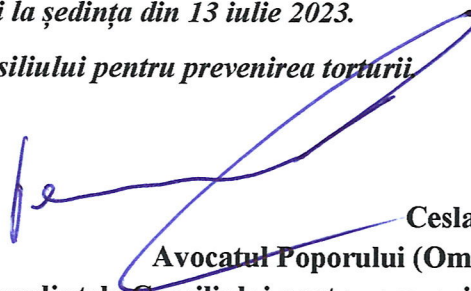
1. Elaborarea Planului de implementare a recomandărilor CpPT urmare a vizitei din 2023.
2. Asigurarea examinării medicale confidențiale a reținuților **imediat la fiecare intrare și ieșire din izolator** cu includerea informațiilor în Registre și formulare distincte.
3. Asigurarea evidenței și documentării adecvate a leziunilor corporale la reținuți în corespundere cu *Protocolul de la Istanbul* și *Ordinul (comun) nr.77* din 31.12.2013 a Procuraturii Generale privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant²; familiarizarea/instruirea personalului medical în respectarea acestor prevederi.
4. Asigurarea evidenței convorbirilor telefonice ale deținuților prin instituirea registrelor speciale în acest sens, și înscrierea tuturor datelor despre notificarea terților despre detenție sau refuzul deținuțului de a notifica vreo persoană despre detenție.
5. Garantarea examinării medicale a fiecărei persoane plasate în izolator, în special la ieșire.
6. Asigurarea instruirii personalului medical și administrativ cu prevederile legale care vizează obligativitatea examinării medicale la fiecare intrare-ieșire din izolator; excluderea cazurilor de necompletare a Registrelor și fișelor medicale; excluderea cazurilor de indicare a examenului medical în lipsa de facto a acestei proceduri.
7. Excluderea cazurilor de repartizare a preparatelor medicale de personal fără studii medicale sau de examinarea medicală de către felcerii neangajați de IP Cahul.
8. Identificarea resurselor financiare pentru dotarea cabinetului medical cu frigider pentru păstrarea preparatelor medicale și dulap pentru păstrarea documentației medicale în condiții de confidențialitate.
9. Actualizarea și plasarea informațiilor despre drepturile și obligațiile deținuților, cu includerea informațiilor despre mandatului CpPT și/sau altor instituții responsabile de protecția drepturilor lor și în celule/curtea de plimbare/sala pentru întrevederi etc.
10. Asigurarea distribuirii hrăni în caserole de unică folosință.

11. Plasarea în locurile accesibile pentru deținuți a meniului zilei.
12. Elaborarea unei proceduri de colectare a deșeurilor alimentare.
13. Asigurarea (la necesitate/cerere) cu servicii de consiliere psihologică a deținuților și identificarea activităților ocupaționale în vederea menținerii sănătății mintale a deținuților.
14. Ajustarea/acomodarea accesului în izolator și spațiilor de uz comun (spațiul pentru plimbări) la necesitățile persoanelor cu nevoi speciale.
15. Identificarea resurselor financiare pentru dotarea IP Cahul cu un automobil de capacitate mică pentru transportarea deținuților, ajustat transportării în condiții de securitate și siguranță.

Informarea CpPT privind măsurile luate în vederea implementării recomandărilor sau a măsurilor și termenii de implementare ale acestora, conform legii.

Prin prezenta semnătură, confirmăm că acest raport a fost aprobat prin consens de către toți membrii Consiliului pentru Prevenire a Torturii la ședința din 13 iulie 2023.

Raportul se semnează doar de Președintele Consiliului pentru prevenirea torturii.

**Ceslav PANICO,
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)
Președintele Consiliului pentru prevenirea Torturii**